

Vojenství u nás a v cizině.

—t:

Branná příprava mládeže v cizině.

Branná příprava mládeže je velmi časovou otázkou, o které se mnoho mluví a píše v cizině i u nás. Seznámíme dnes naši veřejnost s myšlenkami, jež o ní uveřejnil německý setník v ministerstvu říšské obrany dr. Hans Speidel v měsíčníku „Wissen und Wehr“ (8. sešit z října 1932).

Hned v úvodu článku, který jako heslo nese větu „Komu náleží mládež, tomu náleží budoucnost“, je smysl výcviku mládeže vymezen slovy Nietzscheovými: „Nejžádoucnější je každým způsobem tvrdá kázeň v pravý čas, t. j. ještě v onom věku, kdy hrdým činí vědomí, že od člověka je mnoho požadováno. Neboť tím se liší tvrdá škola, jako dobrá škola, od každé jiné: že se požaduje mnoho, že se požaduje přísně, že dobré, ba výborné se považuje za normální; že chvála je řídká, že lhostejnost chybí, že se výtka vysloví ostře, věcně, bez ohledu na vlohy a původ. Takové školy je všestranně třeba: to platí o nejtělesnějším jako nejduševnějším, bylo by osudné chtít tu rozlišovati. Stejná kázeň činí zdatným vojáka i učence. Bedlivěji prohlédnuto, není zdatného učence, který by neměl v těle pudy zdatného vojáka. Čemu učí tvrdá škola života? Poslušnosti a rozkazování!“

Již tento citát vštěpovaný německé mládeži, vybízí důtklivě k srovnání s našimi poměry.

Účelem výcviku mládeže — jak uvádí německý autor — jest:

zvýšení tělesné zdatnosti obou pohlaví, jež přináší zdravé, pokojné závodění mládeže vespolek;

výchova k státní myšlence, jež v některých zemích je výslovně politickou výchovou;

vojenská příprava, jež přirozeně a velmi významně vyrovná zkrácení služební doby nezbytné z důvodů národohospodářských.

Vůdčí myšlenku projevuje výrok Clausewitzův: „Jen tehdy může národ nadít se pevného postavení v politickém světě, doplňují-li se navzájem v stálém vztahu národní charakter a návyk válečný.“

Setník dr. Speidel rozděluje státy na země s povinným anebo dobrovolným vojenským výcvikem mládeže a na země bez výcviku mládeže, k nimž čítá jen Německo a Rakousko. Přehled států s povinnou výchovou mládeže zahajuje zeměmi, v kterých tato výchova je úplně provedena po stránce duševní, tělesné i vojenské, v kterých mládež je nejen vojensky cvičena, ale i politicky vychovávána: Ruskem a Itálií.

V SSSR. je mládež nejostřeji zmilitarisována. Řízení náleží komisařům pro lidové zdravotnictví a pro vojenství. Cíl jest oběma společný. Od 6. do 15. roku skýtá škola mláděmu Rusovi — zpravidla ve „Svazu plonýrů“ — netoliko sport a tělocvik, ale také střelecký výcvik a poučení o vojenství. Mezi 15. a 19. rokem Svaz komunistické mládeže (Komsomol) a komunistické střelecké spolky přispívají k vojenskému výcviku v polní službě a v bojové střelbě jako povinné přípravné službě.

Ve 20. a 21. roce nastává dokonalý vojenský výcvik jednotlivce, povinný pro všechny mladíky kromě studentů. Výcvik trvá v těchto dvou letech 2 měsíce. Vysokoškoláci na universitách a technikách jsou za svých studií vojensky cvičeni teoreticky v kurzech o 430—580 hodinách, prakticky pak vojenskými cvičeními zpravidla na cvičištích. Konečná zkouška skýtá kvalifikaci pro záložního důstojníka, což jest novinkou, poněvadž dosud musili studenti před připuštěním k důstojnické zkoušce sloužiti celý rok činně.

V Itálii je výchova mládeže v rukou fašistické milice, která podléhá přímo náčelníku italské vlády. Mussolini se zajímá osobně o výchovu mládeže, jak svědčí jeho proslovy k ní a její slavnostní přehlídky.

Mládež, která vstoupí do fašistické milice, přijde již v 8 letech do „Ballly“, kde jde hlavně o zvýšení tělesné zdatnosti a o politickou výchovu. Od 15. do 18. roku náleží mladici k „Avanguardii“. Kromě pokračování jen v tělesné zdatnosti a ve výchově v duchu fašistickém pěstuje se střelecký sport. Od roku 1930 je větší počet avangardistů zařazen do letecké ochrany domoviny u milice letecké ochrany, která jest utvořena z miličních příslušníků neschopných služby v polním vojsku a z bývalých dělostřelců. Musí býti 16 let staří a volí se především průmysloví dělníci, řemeslníci, žáci pokračovacích a živnostenských škol. Jsou kulometníci a dělostřelci.

K výcviku v avangardii se připojuje povinný předvojenský výcvik všech schopných osmnáctiletých mužů. Tato výchova usiluje zesílit tělo muže, poskytnouti mu všeobecný vojenský základní výcvik pro všechny zbraně, pěší výcvik do čety v semknutých a do družstva v rozvinutých tvarech. Zvláště se zdůrazňuje hlásná služba. Tímto výcvikem má býti vyhověno jak zvýšeným požadavkům dnešního boje, tak i zkrácení služební doby, k němuž došlo z důvodů sociálních a hospodářských. Mimo to budou tímto způsobem vojensky vycvičeni a v myšlence státní výchovány mladíci, kteří z rozpočtových důvodů nebyli určeni k službě ve vojsku.

Příprava studentů na záložní důstojníky se děje jako v Rusku na universitách a vysokých školách v universitních milicích. Výcvikové období je dvouleté, při čemž v zimních semestrech ve všední dny vyučují v 50 hodinách aktivní důstojníci a ve 20 nedělích je konána praktická služba po 3 hodiny ve fašistické milici, v letním pololetí pak ztráví se 3 měsíce ve zvláštních školách záložních důstojníků. Kdo po

dvouletém výcviku v univerzitní milici úspěšně vykoná důstojnickou zkoušku, slouží ještě dalších 7 měsíců u svého tělesa jako poručík. V roce 1930 se podrobilo tomuto výcviku přes 1000 studentů.

V Polsku je výcvik pro válečnou službu organizován státem mimo vojsko pod názvem „Tělesná výchova a vojenská příprava“. Vojenskou přípravou má se dostati vojenského výcviku mládeži, která není dosud povinná odvodem, a mužstvu, které nebylo zařadeno pro nedostatek systemisovaných míst nebo z jiných důvodů, dále mají se prohloubiti vojenské znalosti propuštěných záložníků, jakož i umožnit postavení občanské ostrahy hranic a tvoření tlup v ohrožených oblastech. Vrchní vedení „Státní úřad pro tělesnou výchovu a vojenskou přípravu“ je podřízeno ministru války. Místní organizace je přizpůsobena vojenskému rozdělení země, dozorními orgány jsou teritoriální vojenští velitelé, učitelé aktivní důstojníci a poddůstojníci.

Výcvik se děje v t. zv. „školních korouhvích“ ve 2 stupních, z nichž zahrnuje první všeobecný tělesný výcvik a výcvik jednotlivce, druhý pak výcvik v družstvu. Každý stupeň jest ukončen zkouškou. Ve výcvikových táborech jsou konána polní cvičení s aktivním vojskem.

Na vysokých školách se připravují čekatelé záložních důstojníků v akademických legiích; vlastní výcvik nastane teprve v činné službě.

Výchova mládeže se provádí v Polsku s velkou vážností a horlivostí, počet účastníků stále vzrůstá; nyní možno počítati asi se 130.000 mužů. Také ženská mládež je netoliko povinně vyučována gymnastice a válečné pomocné službě, ale i každoročně shromažďována v letních táborech a cvičena ve službě v terénu a ve střelbě.

Kromě toho se zabývají zvyšováním vojenské i tělesné zdatnosti mládeže branné svazy, jako sokolstvo, legionáři, povstalci, střelci a j. v počtu asi 500.000 mužů.

Německý autor se zmiňuje i o Československu, ale jeho představy jsou tu poněkud skreslené, takže není třeba se jimi blíže zabývat.

V Jugoslávii provádí výcvik mládeže „Sokolský svaz království jugoslávského“, organizace podobná fašistické milici. Přípravuje se zvláštní zákon o výcviku mládeže, který se bude také zabývat výcvikem studentů na vysokých školách.

Dále je povinný vojenský výcvik mládeže v Rumunsku, Estonsku, Livonsku, Holandsku, Norsku, španělsku (s jakýmsi omezením), v Portugalsku a na Dalekém východě v Japonsku.

Zvláště se upozorňuje na Bulharsko a Maďarsko, které prý našly východisko v rámci ustanovení mírových smluv. V obou těchto zemích je cílem „rozvoj a posílení tělesných i duševních sil a všípení zdravých národních názorů mládeži“. Výcvik náleží ministrům kultu.

Přehled zemí s povinným výcvikem mládeže je zakončen švýcarskem. Přípravné vyučování začíná tam počátkem školy. Je součástí vlastního miličního výcviku a jako organizace podléhá tudíž spolkovému vojenskému departmánu. Po ukončení přípravného vyučování podle „spolkové tělocvičné školy pro tělesnou výchovu hochů od 7. do 15. roku“, nastává rozdělení dalšího přípravného vyučování v tělocvičné a ozbrojené, v kursy pro mladé střelce a ve vyučování kadetů na středních školách. Sluší zvláště poukázati na výborné výsledky střelecké. Spočívaje na tradici z daleké minulosti je střelecký sport nejčestnějším sportem ve Švýcarsku, národní věcí, při které mizejí rozdíly strany a stavu a každý se cítí jen branným švýcarem. Příklad rozšíření střeleckého sportu: Z ročních 48 milionů ran pěchotního střeliva připadá asi 16 milionů na armádu, zbytek se spotřebuje mimoslužebně. Vystřili tedy každý zbraně schopný švýcar ročně asi 100 nábojů, z nichž jest 80% zásahů. Spolkové střelecké slavnosti jsou každoročně dokladem, že bylo dosaženo cíle přípravného

vyučování: „Tělesná, intelektuální a mravní výchova švýcarských mladíků na zdátne občany státu a jejich příprava na brannou službu.“

Mezi zeměmi s dobrovolným výcvikem mládeže jest uvedena především Francie, kde se dobrovolný výcvik mládeže vyrovná povinnému. Při vyřízení návrhů zákonů o velké francouzské vojenské reformě byl požadován povinný výcvik mládeže jako jedna z podmínek pro zavedení jednoroční služební doby. Byť i návrh tohoto zákona, předložený roku 1928, ještě nebyl vyřízen, provádí se přece výcvik mládeže většinou povinně. Velkým podnětem a zároveň také donucením k dobrovolnému předvojenskému výcviku mládeže jest ustanovení, že se může stát veřejným zaměstnancem jen ten, kdo byl vojákem anebo má za sebou vojenský výcvik mládeže. Tak jest skutečně myšlenka, kterou vyslovil socialista Jean Jaurès.

13. listopadu 1928 bylo zřízeno státní podtajemnictví pro zvýšení tělesné zdatnosti, jež sice bylo přičleněno k ministerstvu výchovy a krásných umění, ale jinak provádí a před parlamentem zastává svůj obor zcela samostatně. Zpracování předvojenského i povojenského výcviku všech Francouzů přešlo z ministerstva války na toto podtajemnictví. Ministerstvo války má však co největší vliv na obor tohoto úřadu, jehož vybudování na nové ministerstvo bylo v poslední době znovu navrženo. Řízení předvojenského výcviku v branných krajích je v rukou zvláštního vyššího důstojníka, jako učitelé pak jsou činní většinou aktivní důstojníci a poddůstojníci.

Francouzský výcvik mládeže má tyto cíle:

zvýšení jakosti doplňování vojska,
časný vliv na mládež k vzbuzení zájmu a radosti z vojenského řemesla,
vyrovnání za zkrácenou služební dobu,
zajištění, aby ve válce byla po ruce rychle pohotová a již předem vycvičená náhrada.

Výcvik mládeže se dělí na všeobecné zvýšení tělesné zdatnosti a na přípravu k vojenské službě. Všeobecné zvýšení tělesné zdatnosti počíná pro každého Francouze, hochy i dívky, dokončeným 6. rokem věku. Je prováděno podle jednotné sestavených učebných rozvrhů ve školách obecných, středních i odborných, ve spolecích i v cvičných kursech za vedení zkoušených učitelů sportu a tělocviku. Příprava k vojenské službě počíná u mužské mládeže 16. rokem věku a trvá až do zařazení do armády. Tento výcvik se děje ve třech skupinách.

V první skupině (préparation d'aptitude) mají účastníci nabýti tolik vojenských vědomostí, aby při jejich zařazení jako nováčků byl ukončen již výcvik jednotlivce a mohlo se počítí hned s bojovým výcvikem.

Účelem výcviku v druhé skupině (préparation militaire élémentaire) je připravit mladíky tak, aby jich mohlo být použito jako velitelů družstev a aby brzy po nástupu služby mohli být povýšeni na poddůstojníky. Mladíci, kteří nabyli brevet pro obě skupiny, mohou si voliti vojskové těleso.

Konečně třetí skupina, vyšší vojenský výcvik mládeže (préparation militaire supérieure), směřuje k vycvičení záložních důstojníků. Děje se ve vyšších ústavách (gymnasiích, universitách atd.). V prvním roce výcviku jsou všichni žáci vycvičeni jako pěšáci, počátkem druhého roku nastane rozdělení druhů zbraní podle učebné látky nebo podle přání žáků. Ukončení skýtá účastníkům brevet militaire supérieure a tím oprávnění na počátku aktivní služby choditi do školy záložních důstojníků. Kdo vykonal konečnou zkoušku ve škole záložních důstojníků, bude povýšen na záložního důstojníka (jest to možné již po 6 měsících). Povýšený koná pak po zbývajících služební dobu důstojnickou službu u tělesa. V poslední době se množí i případy, že jsou ihned povýšeni na záložní důstojníky mladíci s konečnou zkouškou několika vyšších ústavů a s brevet militaire supérieure. — Výcvik mládeže se provádí téměř ve všech školách a v 11.417 sportovních a střeleckých svazech za státní podpory.

To zahrnuje v sobě dodání učitelského sboru, peněz, poskytnutí zbraní a střeliva, střelnice, cvičišť atd. a slevy jízdného. Tak asi 2000 důstojníků a poddůstojníků vy-cvičí ročně asi 44.000 mužů, což je pětina jednoho ročníku nováčků. Francouzští nižší velitelé a specialisté a později záložní poddůstojníci a důstojníci dostanou tedy vy-nikající podklad svého vojenského výcviku.

V Belgii, Finsku, Řecku, Litvě, Švédsku a Turecku je rovněž dobrovolný výcvik mládeže, který ve většině těchto zemí má být upraven zákonem.

V Anglii sahají dějiny vojenského výcviku mládeže až ke konci středověku. Tak nařídil král Jindřich VII., Tudorovec, že každý otec rodiny má vycvičit své mužské potomstvo počínaje 7. rokem věku v střelbě lukem a v metání oštěpů. Dnes není zákonného donucení. Výcvik mládeže je ponechán soukromé iniciativě. Stát zasahuje však do zřízených organizací. Tyto organizace — vzniklé na rozhraní sto-letí — jsou kadetní sbory pro výcvik mužstva a poddůstojníků a sbory pro výcvik důstojníků. Oba podléhají ministerstvu války, které obstará výcvičný personál a po-třebné nářadí. V kadetních sborech — 200.000 členů — dostanou mladíci pěší výcvik. Sbor pro výcvik důstojníků — asi 35.000 členů — je na středních a vysokých ško-lách a dělí se na mladší a starší oddělení. Kdežto u mladšího oddělení jest jen pěší výcvik, jsou u staršího oddělení zastoupeny ostatní druhy zbraní. Tak jsou na př. studentské letky, ba dokonce i pozorovací baterie se zvukovými měřickými oddíly. Výcvičný cíl je proti stanovenému času velmi vysoko vymezen. Je snahou dosíci vý-cviku mladíků u mladšího oddělení pro velitele čety, u staršího pak pro velitele roty. Výcvik jest ovšem podporován anglickým výchovným systémem, poněvadž Angli-čané znamenitě dovedou povzbudit a rozvinouti vlastnosti vůdcovské. — Kromě těchto, spíše, státních výcvikových kursů, bylo by lze uvést ještě mnohé svazy mládeže, z nichž nejvýznamnějšími jsou střelecké spolky a hnutí skautské. Úhrnný počet člen-stva těchto svazů možno určit na 700.000; hlavním odvětvím výcvikovým těchto svazů jsou služba zvěďů a střelba z malorážové pušky.

V dominiích se zakládá branná soustava na vojenském výcviku mužské mládeže, pročež je tam výcvik mládeže povinný. Od 14. do 18. roku věku musí každý mladý muž vykonati ročně 50 cvičení a 6 přehlídek.

Prospěch vojenského výcviku mládeže pro britskou říši ukázal se ve světové válce při rychlém utvoření a výcviku „Kitchenerových vojsk“ mateřské země i dominií.

Výcvik mládeže ve Spojených státech pochází ve svém vývoji až z války secesní. Jest upraven v branném zákoně USA. a vztahuje se k universitám a školám, z nichž větší část je státem zavázána k vojenskému výcviku mládeže, ostatní pak se samovolně nutí k účasti při tomto výcviku. — Kdo není zachycen vojenským vý-cvikem mládeže ve škole, cvičí ve vojenských táborech k výcviku občanů, v kterých podle ustanovení branného zákona je cvičeno ročně asi 45.000 mladých Američanů.

Výcvik mládeže jest upraven takto:

Na universitách a školách jsou vyšší třídy, jejichž cílem jest výchova záložního důstojníka; na ostatních školách jsou nižší třídy, jež usilují o výcvik záložního pod-důstojníka a specialisty. Jako učitelé jsou na ně komandováni aktivní důstojníci a poddůstojníci v počtu 700 až 800. Školy jsou znamenitě vypraveny zbraněmi i nářa-dím, tak na př. mají i zapřažené baterie a vlastní dělostřelecké střelnice.

Kromě těchto, spíše státních organizací, jsou jako v Anglii četné střelecké, spor-tovní a technické svazy vojenského rázu. Počet účastníků ve sborech pro výcvik záložních důstojníků činí ročně průměrně 127.000 a vychází z nich asi 5000 nově jmenovaných záložních důstojníků. Spojené státy mají v míru záložní důstojnický sbor takřka na válečném počtu. 115.000 záložních důstojníků tvoří rámeček 27 divisí, které budou teprve při mobilisaci doplněny nevycvičeným mužstvem.

Ve vzdělávacích ústavech státem vydržovaných je tedy vojenský výcvik závazným vyučovacím předmětem. Student, který neprospívá také ve vojenském výcviku, stěží bude uznán způsobilým k zvolení svému povolání, poněvadž podle amerického názoru je vojenský výcvik „cestou, kterou se vychovávají dobří státní občané, duševně, morálně i tělesně schopní plnit povinnosti občana, jež v míru jsou dokonce ještě větší než ve válce“. Podle amerických služebních předpisů mají býti tímto výcvikem rozvinuty sebedůvěra a smělé vůdcovství.

Nutnost vojenské přípravy mládeže byla tedy poznána stejně v zemích s všeobecnou brannou povinností, jako v zemích s jinými brannými soustavami. Těžiště je částečně ve výcviku širokých vrstev, částečně — jako v britském imperiu a v USA. — podle válečné zkušenosti, ve výcviku nižších velitelů. Všude však je vůdčí myšlenkou: zvýšení branné síly a branné vůle, neboť vojenská znalost a brannost se konec konců zakládají na vlastnostech a schopnostech národa, na duševních silách, jimž národové děkují za svůj vzestup, jichž ochabnutí vede neodvolatelně k úpadku.

Shodně s tím jde v zemích s jakýmsi druhem politického státního náboženství, jako v Itálii a v Rusku, výchova k státní myšlence ve smyslu vládnoucí strany, — ale také ve všech ostatních zemích se uznává výhoda výchovy k bezplatné práci pro státní myšlenku.

Vylíčív poměry v jiných zemích, všimá si setník dr. Speidel poměrů německých. Oceňuje různá hnutí mládeže na podkladě konfesním, politickým i sportovním a přichází k úsudku, že jen státní vedení zaručí spolehlivou výchovu mládeže k státní myšlence a k takové poslušnosti i sebevládě, jaké vyžaduje každá zdravá branná moc. Poukazuje, aby se počalo u jednotlivého Němce, a uvádí, co požaduje bývalý vrchní velitel generál Reinhardt od německého muže (viz Voj. rozhledy, roč. XIII. (1932), str. 357 a 1233). Není rozhodným odzbrojení, nýbrž pěstování duševní i tělesné brannosti.

Článek zasluhuje naší zvláštní pozornosti.

Major gšt. František Rosmanith:

Zdravotnická služba v armádě americké, anglické a francouzské.*)

Zdravotnická služba u vojskových těles.

SSA.

U pěšího pluku je zdravotnická četa, skládající se z 8 lékařů, 2 zubních lékařů, 1 veterináře a 87 mužů. Šéflékař pluku přidělí podle potřeby personál zdravotnické čety jednotlivým praporům za účelem zřízení oddílového obvaziště a provádění zdravotnické služby.

Podle situace zřídí více vzadu plukovní obvaziště.

Zdravotnický materiál se skládá z jedné plukovní a 3 praporek zdravotnických výstrojí vezených na 4 zdravotnických vozech.

Anglie.

Rozlišuje se zvláštní personál pro službu zdravotnickou a pro službu nemocniční. Zdravotnický personál u velitelství praporu se skládá z 1 lékaře a 2 zdravotnických vojínů; dále je tu 16 nosičů raněných, kteří jsou rozděleni na jednotlivé setniny; teprve za boje disponuje s nimi praporek lékař. Zdravotnický materiál je uložen na zdravotnické káře.

Obvaziště se zřizuje co nejbliže u bojového stanoviště velitele praporu.

O zdravotnickou službu pečuje dále zdravotnická hlídka, složená z 1 poddůstojníka a 8 mužů. Pro zásobování pitnou vodou má každý prapor zvláštní hlídku o 4 mužích.

*) Vrchní štábní lékař m. sl. Dr. Adam v „Militär-Wochenblatt“ roč. 1933, č. 27.

Francie.

Šéflékaři pluku jsou přiděleni: 1 lékárník, 1 zubní lékař, 5 mužů zdrav. a 1 cyklista; dále 1 vůz na raněné a 1 vůz se zdravotnickým materiálem.

Ke každému ze tří praporů patří: 2 lékaři, 4 muži zdrav. a 17 nosičů raněných; dále 1 zdravotnická kára.

Zřizuje se praporeční a plukovní obvaziště, kde se provádí operativní činnost jen v nejnútnejších případech. Za útoku zřídí plukovní lékař středisko raněných, které převezme potom divisní zdravotnická služba.

Divisní zdravotnická služba.

SSA.

Šéflékaři divise je k dispozici 1 zdravotnický pluk, který má 60 důstojníků a přes 880 mužů. Dělí se na velitelství, prapor nosičů raněných, prapor zdravotnických vozů a prapor nemocniční; dále je přičleněna setnina veterinární a hospodářská.

Prapor nosičů obvazů zřídí svými 3 setninami středisko raněných, zpravidla pro každou brigádu jedno. Odsun raněných se děje z obvazů vojenských těles buď přímo k uvedeným střediskům anebo ještě blíže, kdež jsou t. zv. přední vyčkávací vozová místa.

Prapor zdravotnických vozů se skládá ze setniny zapřažených vozů (20 vozů) určených pro přední vyčkávací vozové místo a z 2 setnin po 20 vozech pro zadní vyčkávací místo vozů, na dopravu raněných ze středisk do polních nemocnic zřízených nemocničním praporem.

Anglie.

Pěší divise o 3 brigádách po 4 praporech má 3 polní ambulance. Každá z nich má celkem 221 osob, z toho 8 lékařů. Skládá se z velitele a z 2 setnin nosičů raněných. Úkolem velitele je zříditi hlavní obvaziště. Nosiči raněných dopraví raněné, shromážděné na obvazích vojenských těles, buď na hlavní obvaziště nebo na před-sunuté obvaziště.

Přesune-li se plukovní obvaziště dopředu, převezme polní ambulance ihned úkol odsunu a shromáždění raněných.

O hygienickou službu pečují polní hygienická skupina; je to 1 poddůstojník a 28 mužů; v obraně podléhá tato skupina přímo šéflékaři armády.

Francie.

Divise má k dispozici:

1 zdravotnickou automobilní četou o 20 zdravotnických autech a 1 zdravotnickou rotu s 9 lékaři, 5 lékárníky a 1 zubním lékařem. Dělí se na skupinu obvazů a na tříčlennou skupinu po 90 nosičích raněných. Je buď hipomobilní s 34 vozy, nebo je částečně motorisována se 7 automobilními vozidly a 20 hipomobilními vozidly, z toho 10 kár a 1 vůz pro nemocné. Za boje zajede zdravotnická automobilní kolona co nejbliže k obvazišti vojenského tělesa a odveze raněné zpravidla k hlavnímu obvazišti nebo až k sborovým, výjimečně k armádním zdravotnickým útvarům.

Zdravotnická služba u armádních sborů.

SSA.

Šéflékař sboru pečují o to, aby jednotlivé divise dostaly potřebné nemocnice; vyžádá je u šéflékaře armády. Tyto nemocnice se etablojí blízko polních nemocnic, převezmou raněné neschopné odsunu a umožní tak polním nemocnicím divisi, aby v době asi 1½ hodiny mohly následovati za svými jednotkami.

Ke každému sboru přináleží 1 zdravotnický pluk.

Anglie.

Šéflékaři sboru podléhá jedna polní ambulance. Mimo to přiděluje mu šéflékař armády zdravotnickou automobilní kolonu za tím účelem, aby bylo možno odsunovati raněné z divisního obvaziště do odsunových nemocnic.

Francie.

K armádnímu sboru patří:

a) jedna zdravotnická automobilní četa,

b) sborové zdravotnické jednotky, které působí obvykle jednotně a skládají se z hipomobilní polní nemocnice pro nemocné a z motorisované polní nemocnice pro raněné, dále z hygienické čety se sprchami, ze zařízení protiplynového a odvěšivovacího a ze sborové zdravotnické skupiny. Ta je určena k výpomoci pro divisi zdravotnické ústavy, opatřuje je zdravotnickým materiálem, má zálohu zdravotnického personálu o 100 mužích, několik nákladních aut se záložním zdravotnickým nářadím, 2 hygienické hlídky a 1 chemickou laboratoř.

Sborová zdravotnická služba se zabývá odsunem nemocných z hlavních obvažit' dozadu, přehlídkou a tříděním nemocných.

Armádní zdravotnická služba.

SSA.

Pro každou armádu se postaví:

4 zdravotnické pluky, 15 odsunových nemocnic po 750 lůžkách, 12 nemocnic po 250 lůžkách, 1 nemocnice pro lehce raněné o 5.000 lůžkách, 1 laboratoř, 1 zdravotnický park, 4 veterinářské odsunové nemocnice pro 250 koní a 1 nemocnice pro 1.000 až 2.000 koní vyžadujících ošetření. Zvláštností jsou zdravotnické ošetrovny u vyšších velitelství, mající ten účel, aby jejich personál byl jakousi zálohou, kdyby se ostatní personál duševně a tělesně vyčerpal, zvláště za význačných bojů.

Anglie.

Séflékaři armády jsou k dispozici:

odsunové nemocnice, shromažďovací nemocnice, nemocnice pro rekonvalescenty, zdravotnické automobilní kolony, zdravotnické vlaky a lodi, polní hygienické skupiny, hygienické a bakteriologické laboratoře a zdravotnické parky.

Odsunové nemocnice, jedna pro divisi, dostanou k ošetření raněné od divisi zdravotnických ústavů nebo přímo od bojových jednotek, které jsou v blízkosti; jsou shromaždištěm na rozhraní mezi operačním pásmem a odsunovým územím. Odsud se dostane raněný do pásma, kde se provádí třídění a další odsun zdravotnickými vlaky do sběrných nemocnic, zdravotnickými loďmi do zápolí. Početní stav odsunové nemocnice je celkem 95 osob, z toho 7 lékařů.

Zdravotnická automobilní kolona má 75 vozidel, podléhá vrchnímu štábnímu lékaři a dělí se na 3 čety. Má 182 osob, z toho 1 důstojníka a 25 mužů zdravotnického personálu, 3 důstojníky a 153 osob pro dopravu.

Automobilní zdravotnická kolona, nejméně 1 pro armádní sbor, dopravuje raněné v pásmu mezi divisi zdravotnickými ústavů a místem, odkud se provádí odsun železnicí.

Shromažďovací nemocnice, které se zřizují v operačním pásmu, jsou k tomu, aby vytvořily větší nemocnice s odbornými odděleními. Velká shromažďovací nemocnice má 1200 lůžek, malá 600 lůžek.

Nemocnice pro rekonvalescenty jsou předvídány asi pro 2000 osob v operačním pásmu.

Francie.

Armádním jednotkám přináležejí tyto zdravotnické jednotky: polní nemocnice pro nemocné, polní nemocnice pro raněné, zdravotnické vlaky, výpomocné záložní nemocnice, armádní laboratoře, odsunové nemocnice 1. linie, zdravotnické parky; počet jich je závislý na velikosti armády.

Základem zdravotnické služby armády jest odsunová nemocnice 1. linie, která vytvoří sběrný raněných a má přes 500 lůžek, mimo 1000 nosítek pro nemocné, určené

k okamžitému odsunu. Zásadně dostane každá armáda tolik odsunových nemocnic 1. linie, kolik má sborů. Odsun nemocných železnici do nemocnic v zápoli je pravidlem.

Odsunové nemocnice patří k bojovým jednotkám a mají za úkol učinit v týlu armády taková zdravotnická opatření, aby bylo možno pojmouti co největší počet raněných. Ranění se tam dostanou po železnici, po vodě nebo letadlem a zůstanou tam až do úplného uzdravení. Pro plynovou službu s hlediska zdravotnického je přidělen armádní plynový důstojník lékař specialista, který pečuje o osoby otrávené plynem. Má dále k dispozici pomocníky a příslušnou laboratoř.

—r—:

Estonská armáda.

Estonsko, měřící 47.550 km² a mající 1,118.000 obyvatel, má armádu o celkové síle 12.000 osob; z nich 1200 důstojníků a vojensky organisovaný sbor pohraniční stráže 1.400 osob. Všeobecná branná povinnost se vztahuje na všechny muže ve stáří od 17 do 55 let; přesměňovací služba trvá 12 měsíců.

Pozemní armáda, organisovaná ve 3 divisích se sídly v Tallinu, Dorpatu a Wessenbergu, má:

2 pěší pluky, 12 samostatných praporů a 1 strážní prapor v Tallinu;

2 pluky obrněných vlaků a pluk útočné vozby, v němž jsou tanky, obrněné automobily a jednotky automobilního vojska;

5 dělostřeleckých oddílů;

1 jezdecký pluk;

ženijní a spojovací prapor.

Letectvo má 3 samostatné letky a 1 námořní letku, protiletadlové dělostřelectvo a leteckou školu.

Ze škol působí válečná škola pro důstojníky gšt. a pro vyšší velitele, školy pro výchovu aktivních a záložních důstojníků, škola aktivních poddůstojníků a remontní eskadrona, která je zároveň jezdeckým učilištěm.

Občanské obyvatelstvo je ze značné části organisováno v dobrovolné střelecké jednotky s počtem 30.000 členů, kde koná službu 70 aktivních důstojníků. RMI. 1933, čís. 9.

B.:

Zmenšení početních stavů švýcarské armády.

Roční kontingent nováčků činí 22.500 mužů, bude však značně nižší počínaje r. 1935 při odvozech početně slabých válečných ročníků 1915—1919. Až po ročníku 1914 přesahoval počet mužů 1 ročníku 40.000, u ročníků 1920—30 klesl průměrně na 35.850 mužů, u ročníků 1915—1919 je však značně nižší.

Vzhledem k těmto nízkým počtům pomýšlejí ve Švýcarsku na to, reorganisovat armádu, neboť kontingent nestačí k dotování všech jednotek; nejvíce postihne snížení pěchoty. Bude zmenšen počet pěších praporů a reorganisovány vyšší jednotky; dále je pomýšleno na udržení bojové hodnoty armády tím, že nižší početní stav bude vyvážen zlepšením a rozmnožením výzbroje. Od r. 1933 byly zrušeny kulometné prapory, které dosud byly součástí každé divise. (RAG. 1933, čís. 5.)